

Strategii didactice interactive

prof. dr. NEGOIȚĂ Iolanda – Magdalena

Strategiile didactice interactive se deosebesc de cele clasice prin faptul că sunt centrate pe elev, respectiv pe dezvoltarea capacităților și aptitudinilor acestuia; poziționează formarea elevului înaintea instruirii și trec învățarea înaintea predării.

Pentru fixarea și sistematizarea cunoștințelor se poate folosi harta cognitivă.

Harta cognitivă (“conceptual maps”) reprezintă o metodă aplicabilă la toate nivelurile și la toate disciplinele. Esențială este modalitatea în care sunt structurate cunoștințele. Performanța depinde de modul în care individul își organizează experiența, ideile și stabilește relații între cunoștințele asimilate.

Harta conceptuală presupune realizarea unei liste cu 10-15 concepte cheie sau idei despre ceea ce ne interesează și câteva exemple. Pornind de la o singură listă se pot realiza mai multe hărți conceptuale.

Etapele în crearea unei hărți conceptuale sunt:

- ✓ Se transcrie fiecare concept/idee și fiecare exemplu pe o foaie;
- ✓ Se aranjează mai întâi conceptele generale, iar celelalte mai jos (nu se trec exemplele);
- ✓ Se pot adăuga și alte concepte pentru a ușura înțelegerea și pentru a le explica mai bine pe cele existente;
- ✓ Se trasează linii de la conceptele de sus către cele de jos cu care relaționează;
- ✓ Se scrie câte un cuvânt pentru a explica relația dintre conceptele conexe;
- ✓ Se trec exemplele sub conceptul de care aparțin;
- ✓ Se copiază rezultatul obținut, realizând harta conceptuală pe o foaie de hârtie.

Avantaje hărții conceptuale se referă la existența unui rezultat, un produs concret și posibilitatea cooperării între profesor- elev și elev- elev.

Pentru rezolvarea de probleme prin stimularea creativității se poate folosi brainstormingul.

Brainstormingul este o metodă interactivă de dezvoltare de idei noi ce rezultă din discuțiile purtate între mai mulți participanți. Rezultatul acestor discuții se soldează cu alegerea celei mai bune soluții în rezolvarea situației dezbătute. Metoda se bazează pe 4 reguli fundamentale ale gândirii critice: căutarea în voie a ideilor, amânarea judecății ideilor, cantitate mare de idei și schimb fertil de idei.

Etapele brainstormingului sunt:

- *Etapa de pregătire*– *selecția membrilor, pregătirea ședințelor de lucru;*
- *Etapa productivă*– *stabilirea temei de lucru, soluționarea subproblemelor formulate;*
- *Etapa selecției ideilor emise*– *analiza listei de idei emise, evaluarea critică și optarea pentru soluția finală.*

Printre **avantaje** brainstormingului se numără: obținerea rapidă și ușoară a ideilor noi; aplicabilitate largă, la toate domeniile; dezvoltarea creativității și spontaneității și dezvoltarea abilității e a lucra în echipă.

Explozia stelară (Starbursting) este o metodă de dezvoltare a creativității similară brainstormingului.

În centrul stelei se va trece problema ce urmează a fi dezbătută. Se trece pe o foaie de hârtie sarcina propusă și se înșiră în jurul ei cât mai multe întrebări care au legătură cu ea. Aceste întrebări pot genera altele la rândul lor, care cer o mai mare concentrare. Se lucrează în grupuri. Membrii grupurilor alcătuiesc o listă cu cât mai multe întrebări și cât mai diverse. Se apreciază munca în echipă și elaborarea celor mai interesante idei.

În prezent, în metodologia didactică se remarcă următoarele tendințe:

- punerea în practică a noilor metode și procedee de instruire care să soluționeze adecvat situațiile de învățare (folosirea metodelor de tip brainstorming);
- folosirea pe scară mai largă a unor metode activ-participative, prin activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor și prin apelarea la metode pasive numai când este nevoie;
- extinderea folosirii unor metode care solicită componentele raționale ale activității didactice, respectiv aspectul comunicațional;
- întărirea dreptului elevului de a învăța prin participare;
- extinderea metodelor de căutare și de identificare a cunoștințelor, și nu de transmitere a lor;
- cultivarea metodelor de autoeducație permanentă;
- promovarea unor metode care îi ajută efectiv pe elevi în sensul dorit.

Strategiile didactice interactive propun o cunoaștere pe care elevul o dobândește prin efort propriu.